

Kamaramuzsikálás a szebb zenekari játékért

Szepesi János bízik abban, hogy a Rádiózenekar Mozart-sorozatának lesz folytatása

A muzsikálásban az egymásra való odafigyelést, a precizitást és a zene iránti alázatot tartja a legfontosabbnak. Ezért is szereti annyira, és érzi nélkülözhetetlennek a rendszeres kamarazenélést. Szepesi János klarinétművész, aki több mint negyedszázada tagja a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekarának, egyik legnagyobb büszkeségének tizenkét esztendővel ezelőtt alapított együttesét, a Budapest Klarinét Kvartettet tartja. Emellett nagyon sok örömet adott neki az idei szezonban, a saját társulatán, a Rádiózenekaron belül életre hívott kamarazenei koncertsorozat is. A sok egyeztetési, szervezési nehézség ellenére ugyanis mindenki élvezte a közös műhelymunkát, amelynek eredménye a zenekari játékon is hallatszik, ezért a Dohnányi-díjjal kitüntetett művész bízik a folytatásban.

– Saját együttest alapított, kitalált, megszervezett egy koncertsorozatot. Mindez azt jelzi, Önnek valóban nagyon fontos a kamaramuzsikálás.

– Ez a terület mindig is szívügyem volt. Hiszen azt, hogy ki milyen hangszínnel muzsikáljon, hogyan intonáljon, és mire figyeljen oda a partnereinél, mind-mind a kamarazenélés során lehet megtanulni, s aztán ezt a tudást hasznosítja mindenki nagyzenekari játékában is. Az állandó műhelymunkára szükség van, ezért is hívtam életre 1994-ben a Budapest Klarinét Kvartettet. Az ötletet zenei táborokból kaptam, ott hallottam először ilyen alkalmi kvartetteket, s nagyon megtetszett ez a rendhagyó formáció, a sajátos, elképesztő hangzás. Ahogy felmerült bennem a gondolat, a kollégáim közül megkerestem néhány fiatal, tehetséges művészt: *Reé Györgyöt, Mayer Lászlót és Pápai Ákost*, s ők szívesen mondtak igent a felkérésre. Emberileg is szerencsés volt ez a választás, hiszen az együttes összetétele az alapítása óta nem változott. Mi négyen nagyon hasonlóan gondolkodunk nemcsak a zenéről, hanem a világról is, sokat beszélgetünk, s így igazán élvezetes a közös muzsikálás. Remekül összecsiszolódtunk az eltelt évek alatt, félszavakból, mozdulatokból értjük egymást. Szinte még hangolásra sincs szükség. Nagy örömünkre már 2 saját CD-t is készíthettünk, s ha minden a tervek szerint alakul, akkor nemsokára megszületik a következő albumunk, amelyen mai szerzők számunkra írt darabjait játsszuk. Egyébként ilyen klarinét kvartettéről, amely folyamatosan

működik, a sajátunkon kívül nem nagyon tudok többről.

– Nem lehet könnyű egy ilyen együttes számára színes, változatos repertoárt összeállítani...

– Valóban nehéz feladat, hiszen a klarinét, mint a legfiatalabb fafúvós hangszer csak az 1700-as évek közepétől van jelen a zeneirodalomban. Mozart-nak köszönhetjük – aki imádta a klarinétot –, hogy igazi rangjára emelte a zenekari játékban. A kvartettünk az évek során azért igazán változatos palettát állított össze, sok-sok átíratot játszunk, így a kínálat a barokktól egészen a kortárs kompozíciókig terjed. Ezért főképpen *Brünaier Tibor* fagottművésznek, a Rádiózenekar örökös tagjá-

nak lehetünk nagyon hálásak, hiszen a repertoárunk nyolcvan százalékát tőle kaptuk. Remélem, így lesz ez a jövőben is! Egy ilyen együttes megalakítását követően több év kell ahhoz, hogy eldőljön, képes-e talpon maradni, de bennünket már a legelső időszakban nagyon sok helyre hívtak koncertezni, számos turnén szerepeltünk és szerepelünk ma is. Talán azért is, mert a kvartettet rendszeresen bővítjük énekes vagy hangszeres szólistával. A legnagyobb gondot egyébként a próbák egyeztetése jelenti, hiszen mindannyiunknak elég sok a zenekari elfoglaltsága is, ráadásul rajtam kívül mindenki a Telekom Szimfonikus Zenekar együttesében játszik.

– *Lendületét, optimizmusát, s folytonos kihívás-keresését talán az is jól jellemzi, hogy kamaraestek szervezésére adta a fejét. Hogyan indult el ez a Márvány-termi sorozat, amelyben a Rádiózenekar tagjai lépnek pódiumra?*

– Azért kezdtem hozzá, mert a saját kamaragyüttesemben is állandóan tapasztalom, mennyire lényeges a műhelymunka, s tudom azt is, mostanában erre egyre kevesebb a lehetőség. Egy vidéki fellépésen játszottam Mozart Grand partitáját, s ebből született az ötlet, be kellene mutatnunk egy Mozart-sorozatot a Rádiózenekarral. *Fejérvári Sándor* főszerkesztő-helyettesnek, a zenei együttesek igazgatójának elmondtam az elképzelésemet. Ő rögtön támogatóan állt az ügyhöz, igyekezett mindenben segíteni. Miután közeledett a Mozart-év, így a zenekar a Bartók

adónál pályázott erre a sorozatra, s el is nyertünk egy olyan összeget, hogy hét koncertet rendezhessünk, amelyeken felhangzik Mozart összes fúvós divertimentója. Az estek programjában számos eddig nem túl ismert mű is helyet kapott, s olyan rendhagyó felállításoknak is tapsolhatott a publikum, mint a 2 fuvola, 5 trombita, és egy timpani.

– *A Rádiózenekarból mindenki lelkesen jelentkezett a sorozatra?*

– Igen, de komoly gondot jelentett, hogy bár óriási feladatot és lehetőséget kaptunk, mindezt úgy kellett megcsinálnunk, hogy még a próbákat is magunknak szerveztük, és közben el kellett végeznünk még a napi munkánkat is. Ráadásul a koncertidőpontokat a Bartók adó zenei szerkesztőségétől kaptuk, így előfordult, hogy ugyanarra a napra esett, másfél óra különbséggel a nagyzenekari hangverseny és a kamarazenei est... A muzsika szépsége azért sok mindenért kárpótolt... S bár a kollégák tényleg örömmel fogadták ezt a sorozatot, amikor egyre-másra jelentkeztek az egyeztetési problémák és az egyéb nehézségek, erőltetett menetben dolgoztunk. Hiszen ezekre az estekre sokszor nem volt elég felkészülési idő, s bizony nem volt könnyű kétfelé figyelni. Ráadásul nagyon csekély összeget tud-

tunk csak a fellépésekért fizetni, hiszen a pályázaton nyert pénzből kellett a hangszerkölcsonzést fedezni, és megvásárolnunk még a kottákat is ... Emellett pedig ahhoz is ragaszkodtam, hogy csak az játsszon a hangversenyen, aki az összes próbán jelen volt. A nehézségek ellenére mindenkinek nagyon nagy élményt jelentett a közös muzsikálás, s az összes résztvevő a legtöbbet igyekezett kihozni magából. A karmester nélküli, együttes gyakorlás során még jobban megtanultuk, hogyan kell egymásra odafigyelni, és segíteni a másikat. S hiába játszunk egy együttesben, a mostani műhelymunka során sokkal többet megtudtunk egymásról, mint akár a korábbi, nagyzenekari próbák, koncertek alatt. Ez a sorozat sokkal jobban összekovácsolta az együttest. Ahogy véget értek a Márvány-termi hangversenyek, a kollégák közül sokan jöttek oda hozzám, s mondták, milyen jó volt részt venni ebben az igazán színvonalas munkában, s örülnének, ha máskor is lenne ilyen.

– *S lesz folytatás?*

– Nagyon remélem, hogy igen. Van néhány újabb ötletem, s ezt már megemlítettem a vezetőségnek is. Eljátszhatnánk például Schubert vagy Beethoven kamarazenéjét. A zenekari munka szempontjából úgy vélem, nagyon jó lenne, ha például a vonósoknak is lenne egy ilyen sorozatuk. Egyelőre meg kell várni, mi lesz magával a Rádióval, és mi lesz a Rádiózenekarral. Egyébként is bízom abban, hogy jobbra fordul az együttes sorsa, hiszen az itt töltött huszonhat esztendő alatt mindig úgy éreztem, ez a társulat nemcsak jó társaság, a béke szigete, hanem hatalmas művészi tartalékokkal rendelkező zenekar. Az együttes olyan értéket képvisel, amely többet érdemelne. Most ez a kamarazenei sorozat is bebizonyította, hogy az egyes művészek milyen kiváló teljesítményekre képesek. Ezért is hívják a zenészeinket olyan sokfelé muzsikálni.

– *A még jobb, még színvonalasabb játékokban pedig segíthet a műhelymunka, a kamarazenélés. Ön ezt nemcsak kollégáinak, hanem növendékeinek is állandóan mondogatja.*

– *Így igaz. Már tizenöt esztendeje foglalkozom fiatalokkal, a zenekari munka mellett azonban nem könnyű elegendő időt szakítani a növendékekre. A kamarazene fontossága mellett a precizításra, a zenei alázatra is igyekszem őket megtanítani, hiszen arra törekszem, hogy az én játékomat is ez jellemezze. S persze a hallgatóimtól rengeteget tanulok én magam is.*

R. Zs.

A JÓ PAP... NO ÉS MI?

A Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetsége és a Művészetek Palotája egyre bővülő együttműködése keretein belül ez év tavaszától közös szakmai tanfolyamot indított neves külföldi szakemberek bevonásával.

Pár éve édesanyám mosolyogva mesélte, hogy valamely álmatlan éjszakáján a rádiót hallgatta. Épp egy méltán népszerű pap, László atya mesélt a legutóbbi műsorban arról, mit gondol a túlvilágról. Minden esetre, mint jó pap kifejezte abbéli reményét, hogy sírfelirata nem lesz más, mint neve mellett csak annyi: Tanulmányait végképp befejezte. Nyugat-Európában és a tengeren túl felekezeti hovatarozás nélkül már jó ideje felfedezték az életen át való tanulás fontosságát. Maga az Európai Unió is különösen fontosnak tartja a folyamatos szakmai képzést. Világszerte elterjedt az

életen át való tanulás angol nyelvű szak kifejezése és annak eszméje, a „*lifetime learning*”.

Minél több szép évem telik el az általam űzött szakmában, annál jobban érzem szakmai ismereteim szűkösségét. Egy jó ideje rájöttem, nem biztos, hogy az én tudatom szűkül, hanem a szükséges ismeretek bővülnek szédítő sebességgel. Itthoni és külhoni kollégáim megnyugtatóan erősítik ebbéli hitemet. Emellett hosszú ideje azt látom, hogy a mi Szövetségünk-höz hasonló szervezetek sok országban rendszerré tették a szakmai továbbképzés

intézményét, minden érintett örömére. Korábban is voltak már efféle jámbor kezdeményezéseim, hiszen még 1994-ben sikerült idecsábítanom Nagy-Britannia zenekari menedzsmentjének krémjét egy kétnapos továbbképzésre, de igazgató kollégáimban nyilván kellemes emlékeket ébreszt az igazgatói kollégium keretein belül – sajnálatos módon megszakadt – szakmai konzultációk sora is.

Most, hogy a Művészetek Palotája az európai előadó művészeti élet tényezőjévé vált, nem kellett sokat gyözködni Kiss Imre vezérigazgatót, hogy közösen szer-